

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2657/2020
02.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца HALKBANK а.д. Београд, као правног следбеника Чачанске банке а.д. Чачак, чији је пуномоћник Јелена Милачић, адвокат из ..., против тужених АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Предраг Васовић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6396/18 од 17.01.2020. године, у седници одржаној 02.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6396/18 од 17.01.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Чачку П 561/17 од 09.05.2018. године, ставом првим изреке, стављено је ван снаге решење о извршењу Основног суда у Пожеги, Судске јединице у Ивањици Ив. 3094/11 од 02.09.2011. године, у делу у коме су обавезани извршни дужници АА и ВВ да извршном повериоцу солидарно исплате 16.061.924,47 динара на основу меница број .. и .., издатих у Чачку 27.09.2010. године, текући рачун бр. .. са позивом на број партије ..; износ од 10.673.803,31 динар на основу акцептиране менице број .. и .. издате у Чачку 27.09.2010. године, текући рачун .. са позивом на број партије ..; износ од 31.0377.156,87 динара на основу акцептиране менице број .. и .. издате у Чачку 27.09.2010. године, текући рачун број .. са позивом на број партије .., у року од три дана од дана пријема решења, заједно са обрачунатом законском затезном каматом на укупан износ од 58.112.884,65 динара почев од 31.08.2011. године до исплате, као и трошкове извршења. Ставом другим изреке, усвојен је захтев тужиоца и обавезани су тужени, као солидарни дужници да тужиоцу исплате на име главног дуга износ од 44.819.953,08 динара; на име уговорене камате износ од 2.509.764,93 динара, на име законске затезне камате обрачунате на главни дуг до 29.06.2015. године износ од 65.214.199,08 динара и на главни дуг који износи 44.819.953,08 динара законску затезну камату почев од 30.06.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужицу на име трошкова поступка плате 234.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6396/18 од 17.01.2020. године, укинута је првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке, усвојен захтев тужиоца и обавезани тужени, као солидарни дужници да тужиоцу исплате на име дуга по уговору о кредиту бр. .. износ од 8.279.607,00 динара, са законском затезном

каматом од 08.11.2019. године, као и на име законске затезне камате за период од 31.01.2010. године до 08.11.2019. године износ од 1.657.275,07 динара; на име дуга по уговору о кредиту бр. .. износ од 21.143.937,12 динара, са законском затезном каматом од 08.11.2019. године, као и на име законске затезне камате за период од 17.07.2010. године до 08.11.2019. године износ од 5.514.275,94 динара; на име дуга по уговору о кредиту бр. .. износ од 25.308.362,34 динара, са законском затезном каматом од 08.11.2019. године, као и на име законске затезне камате за период од 17.07.2010. године до 08.11.2019. године износ од 31.109.955,69 динара, док је за разлику од укупно досуђеног износа од 93.013.413,16 динара, са припадајућом каматом до потраживања од укупног износа од 112.543.917,09 динара са припадајућом каматом захтев тужиоца одбијен, као неоснован. Обавезани су тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плате 567.028,50 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним суду нису погрешно примењене одредбе Закона о парничном поступку, па нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на које се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, ВВ и тужени АА су са правним претходником тужиоца, истог дана, 27.09.2010. године, закључили по три уговора о јемству, којима су се обавезали да ће испунити пуноважне и доспеле обавезе дужника „Меркур Интернационал“ а.д. из Ивањице по основу уговора о кредиту број ..од 09.05.2008. године и по основу уговора о кредиту број .. од 30.01.2009. године и дужника „Western Style“ а.д. Ивањица по основу уговора о кредиту број .. од 27.10.2008. године и анекса основног уговора, уколико дужници то не учине. Уговори о јемству су исте садржине. Према уговорима о јемству правни претходник тужиоца прихватио је јемство од стране јемца за дуг у износу од 20.000.000,00 динара, по уговору о кредиту број .. од 09.05.2008. године, у износу од 8.250.000,00 динара по уговору о кредиту број .. од 30.01.2009. године и у износу од 24.000.000,00 динара по уговору о кредиту број .. од 27.10.2008. године. Из уговора о јемству следи да су се јемци обавезали да испуне доспелу, пуноважну обавезу дужника у целости, са уговореним каматама, накнадом и другим трошковима, под условима предвиђеним уговором о кредиту, а предвиђено је да као средство обезбеђења измирења обавеза по уговору о јемству, да јемци предају повериоцу сопствене бланко менице, уредно оверене и потписане, са овлашћењем за попуњавање и коришћење меница. Уговори о кредиту закључени са главним дужницима престали су због истека рока на који су закључени и то уговор број .. дана 31.01.2010. године, а уговори број .. и број .. дана 17.07.2010. године.

Правни претходник тужиоца је као извршни поверилац 31.08.2012. године Основном суду у Пожеги, Судској јединици у Ивањици против извршних дужника ВВ

и АА поднео предлог за извршење на основу веродостојних исправа, меница серијски број ..., ..., .. и .., ради наплате износа од 58.112.884,65 динара, са законском затезном каматом од 31.08.2011. године до исплате, као дана доспећа меница које су издате од стране извршних дужника, као средство обезбеђења уговора о кредиту. Решењем о извршењу Ив 3094/11 од 02.09.2011. године, Основни суд у Пожеги, Судска јединица у Ивањици одредио је извршење, а по приговору извршних дужника решењем Ив. 3094/11 од 24.02.2012. године ставио ван снаге решење Ив. 3094/11 од 02.09.2011. године у делу у ком је одређено извршење на основу веродостојне исправе, укинуо све спроведене извршне радње и одлучено да се поступак настави као поводом приговора против платног налога. Извођењем доказа вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина дуга по основу кредита у вези којих су закључени уговори у јемству, а све у складу са одредбама уговора о кредиту. ВВ преминуо је ...2014. године и његови наследници су супруга ББ и син АА.

Првостепени суд је ставио ван снаге решење о извршењу у обавезујућем делу, и усвојио захтев тужиоца применом члана 1004. Закона о облигационим односима и члана 222. Закона о наслеђивању.

Другостепени суд је након одржане расправе укинуо првостепену пресуду и делимично усвојио захтев тужиоца, прихвативши допунски налаз и мишљење судског вештака финансијске струке од 08.11.2019. године у вези висине потраживања тужиоца према туженима, умањен за износ који је плаћен, применом члана 400, 997, 998, 1004. Став 3. Закона о облигационим односима и члана 222. Закона о наслеђивању.

По оцени Врховног касационог суда, неосновано наводима ревизије тужени оспоравају правилност примене материјалног права.

Чланом 414. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњена, али кад један дужник испуни обавезу, она престаје и сви се дужници ослобађају, док је ставом 2. истог члана прописано да од више солидарних дужника, сваки може дуговати са другим роком испуњења, под другим условима и уопште са различитим одступањима. Чланом 1004. став 3. истог закона, прописано је ако се јемац обавезао као јемац платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство).

Из наведеног следи да је јемац – платац, јемац који одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време. Ради се о солидарном јемству које подлеже општим правилима солидарних облигација. Јемство у принципу рађа супсидијарну обавезу од стране јемца, што значи да поверилац може захтевати испуњење обавезе тек пошто је главни дужник не испуни у року одређеном у писаном позиву, међутим, када је у питању јемац - платац, онда се не примењује принцип супсидијарности и јемац одговара солидарно са главним дужником.

Када се пође од утврђеног чињеничног стања, да су се ВВ и тужени АА, као јемци - платци обавезали за целу обавезу према правном претходнику тужиоца, а што следи из уговора о јемству закључених 27.09.2010. године, то тужилац, а сагласно

напред наведеним одредбама Закона о облигационим односима, може захтевати испуњење обавезе било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време, све док обавеза не буде испуњена, а када један од дужника испуни обавезу, она престаје и сви дужници се ослобађају, па тужилац неће моћи да наплати два пута исто потраживање по истом основу, али има право избора од ког солидарног дужника ће се наплатити. Стога је правилно побијаном одлуком примењено материјално право и то члан 124, 132. став 2, 997. и 1004. Закона о облигационим односима, обавезивањем тужених, и то тужених ББ и АА, као законских наследника иза пок. ВВ, а туженог АА и као јемца платца да тужиоцу на основу уговора о јемству намире потраживање из уговора о кредиту од 09.05.2008. године, 30.01.2009. године и 27.10.2008. године, у вези чега су и закључени уговори о јемству.

Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, с обзиром да се у овом случају ради о јемцу – платцу, а у ком случају јемац одговара солидарно са главним дужником.

Ревизијом се неосновано оспорава висина дуга, јер су спроведеним вештачењем обухваћене све уплате корисника кредита, а на примедбе тужених судски вештак се изјаснио, а тужени нису имали предлоге за додатно вештачење.

Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд применио члан 222. Закона о наслеђивању, с обзиром да је утврђено да је ВВ преминуо ...2014. године и да су његови наследници супруга ББ и син АА и да исти одговарају до висине вредности наслеђене имовине. Према правилу о терету доказивања за евентуалну одговорност наследника за дугове оставиоца дужност је повериоца, у овом случају тужиоца, да докаже да су тужени правни следбеници, наследници оставиоца, а то да ли су тужени наследили имовину оставиоца у вредности која покрива висину потраживања ствар је доказивања тужених у парници, а не тужиоца, како то погрешно сматрају тужени.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић